

AANBEVELING VAN DE RAAD**van 14 juli 2015****over het nationale hervormingsprogramma 2015 van Slowakije en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2015 van Slowakije**

(2015/C 272/03)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid ⁽¹⁾, en met name artikel 5, lid 2,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 26 maart 2010 heeft de Europese Raad zijn goedkeuring gehecht aan het voorstel van de Commissie voor een nieuwe groei- en werkgelegenheidsstrategie; deze Europa 2020-strategie berust op een versterkte coördinatie van het economische beleid. De strategie spitst zich toe op de sleutelgebieden waarop Europa's potentieel voor duurzame groei en concurrentievermogen een krachtige impuls nodig heeft.
- (2) Op voorstel van de Commissie heeft de Raad op 14 juli 2015 een aanbeveling inzake de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en de Unie vastgesteld, en op 21 oktober 2010 heeft hij een besluit betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten vastgesteld ⁽²⁾. Deze vormen samen de „geïntegreerde richtsnoeren” en de lidstaten werd verzocht in hun nationaal economisch en werkgelegenheidsbeleid rekening daarmee te houden.
- (3) Op 8 juli 2014 heeft de Raad een aanbeveling ⁽³⁾ over het nationale hervormingsprogramma voor 2014 van Slowakije aangenomen en een advies over het geactualiseerde stabiliteitsprogramma voor 2014 van Slowakije uitgebracht. In overeenstemming met Verordening (EU) nr. 473/2013 van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁴⁾ heeft de Commissie op 28 november 2014 haar advies over het ontwerpbegrotingsplan voor 2015 van Slowakije gepresenteerd.

⁽¹⁾ PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1.

⁽²⁾ Gehandhaafd bij Besluit 2014/322/EU van de Raad van 6 mei 2014 betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten voor 2014 (PB L 165 van 4.6.2014, blz. 49).

⁽³⁾ Aanbeveling van de Raad van 8 juli 2014 over het nationale hervormingsprogramma 2014 van Slowakije en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma van Slowakije voor 2014 (PB C 247 van 29.7.2014, blz. 122).

⁽⁴⁾ Verordening (EU) nr. 473/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende gemeenschappelijke voorschriften voor het monitoren en beoordelen van ontwerpbegrotingsplannen en voor het garanderen van de correctie van buitensporige tekorten van de lidstaten van de eurozone (PB L 140 van 27.5.2013, blz. 11).

- (4) Op 28 november 2014 heeft de Commissie haar goedkeuring gehecht aan de jaarlijkse groeianalyse en daarmee de aanzet gegeven tot het Europees semester 2015 voor coördinatie van het economisch beleid. Tevens heeft de Commissie op die datum op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾ het waarschuwingsmechanismeverslag aangenomen, waarin Slowakije niet werd genoemd als een van de lidstaten die aan een diepgaande evaluatie zouden worden onderworpen.
- (5) Op 18 december 2014 heeft de Europese Raad de volgende prioriteiten goedgekeurd: stimuleren van investeringen, intensiveren van structurele hervormingen en nastreven van een verantwoorde, groeivriendelijke begrotingsconsolidatie.
- (6) Op 26 februari 2015 heeft de Commissie haar landenverslag 2015 voor Slowakije gepubliceerd. Daarin werden de vorderingen beoordeeld die Slowakije bij de tenuitvoerlegging van de op 8 juli 2014 vastgestelde landenspecifieke aanbevelingen heeft gemaakt.
- (7) Op 29 april 2015 heeft Slowakije zijn nationale hervormingsprogramma 2015 en zijn stabiliteitsprogramma 2015 ingediend. Om hun onderlinge verbanden in aanmerking te kunnen nemen, zijn beide programma's tegelijkertijd geëvalueerd.
- (8) Slowakije valt momenteel onder het preventieve deel van het stabiliteits- en groeipact. Volgens haar stabiliteitsprogramma 2015 is de regering van plan het nominale tekort geleidelijk terug te dringen naar 2,5 % van het bbp in 2015 en dan verder naar 0,5 % van het bbp in 2018. Volgens het stabiliteitsprogramma wordt de middellange-termijndoelstelling — een structureel tekort van 0,5 % van het bbp — vanaf 2017 bereikt. De overheids-schuldquote zal naar verwachting in 2015 licht afnemen tot 53,4 % van het bbp en blijven dalen tot 50,3 % van het bbp in 2018. Het macro-economische scenario dat aan deze begrotingsprognoses ten grondslag ligt is plausibel. De maatregelen om vanaf 2016 de geplande tekortdoelstellingen te ondersteunen zijn echter nog niet voldoende gespecificeerd. Op basis van de voorjaarsprognoses 2015 van de Commissie ligt de groei van de netto-uitgaven zowel in 2015 als 2016 onder de benchmark, zodat wordt voldaan aan de vereisten van het stabiliteits- en groeipact. Op basis van zijn beoordeling van het stabiliteitsprogramma en rekening houdend met de voorjaarsprognoses 2015 van de Commissie is de Raad van mening dat Slowakije waarschijnlijk aan de bepalingen van het stabiliteits- en groeipact zal voldoen.
- (9) De arbeidsmarkt liet in 2014 tekenen van herstel zien, maar de werkloosheid blijft hoog. De negatieve prikkels in het sociale-zekerheidstelsel zijn verminderd en er is enige vooruitgang geboekt bij het terugdringen van de jeugdwerkloosheid, maar de langdurige werkloosheid blijft een groot probleem en de werkgelegenheid onder Roma en laaggeschoolden is gering. Hoewel er een aantal eerste stappen zijn genomen om de openbare diensten voor arbeidsvoorziening te verbeteren, hebben deze maar een beperkte capaciteit om gepersonaliseerde diensten te leveren, met name voor diegenen die het verst van de arbeidsmarkt af staan. De arbeidsparticipatie van vrouwen blijft ruim onder het EU-gemiddelde, wat met het onvoldoende aanbod van hoogwaardige en betaalbare kinderopvang en de relatief lange duur van het ouderschapsverlof te maken heeft.
- (10) Slowakije heeft enige vooruitgang geboekt op het gebied van werkplekklere: in 2015 zal een nieuwe wet inzake beroepsonderwijs en -opleiding in werking treden. Er is echter slechts weinig progressie geboekt op het gebied van de onderwijsomstandigheden, met de bevordering van de invoering van meer loopbaangerichte bachelorprogramma's en met het vergroten van het percentage jonge Roma-kinderen dat onderwijs en opvang geniet. Er zijn geen maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat Roma op grotere schaal beroepsopleiding en hoger onderwijs volgen. Er is slechts geringe vooruitgang geboekt met het vullen van de lacunes in het Slowaakse onderzoeks- en innovatiesysteem. Hierbij moeten vooral de kwaliteit en de relevantie van de wetenschappelijke basis worden verbeterd en de samenwerking tussen de wetenschappelijke wereld, de onderzoekswereld en het bedrijfsleven bevorderd.
- (11) De slechte kwaliteit van het ondernemingsklimaat in Slowakije maakt het land minder aantrekkelijk voor zowel buitenlandse als binnenlandse investeringen. Vooral de te lage efficiëntie en kwaliteit van de overheid en het justitieapparaat zijn nadelig voor het ondernemingsklimaat. Het ambtelijk apparaat gaat gebukt onder een sterk personeelsverloop en een ondoeltreffend beheer van personele middelen. Tot op heden zijn de inspanningen om corruptie aan te pakken beperkt gebleven. Meer in het bijzonder is de noodzakelijke vergroting van de onderzoeks- en de controlecapaciteit van de belastingdienst niet uitgevoerd. Bij overheidsopdrachten is sprake van ingesloten tekortkomingen, die de toewijzing van openbare middelen nadelig beïnvloeden.
- (12) Ofschoon de overheidsfinanciën mede door de recente wijzigingen in het fiscale stelsel zijn verbeterd, zullen de kosten van de vergrijzing in de toekomst een negatief effect hebben op de betrekkelijk gezonde schuldpositie van Slowakije. De houdbaarheid op lange termijn van de overheidsfinanciën hangt af van de vraag of de regering erin

⁽¹⁾ Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25).

slaagt de gezondheidssector kosteneffectiever te maken. Het Slowaakse gezondheidsstelsel is over het algemeen weinig efficiënt en presteert slecht in vergelijking met de rest van de EU. De regering stelde een nieuwe gezondheidsstrategie vast voor de periode 2014-2020, in een poging de tekortkomingen van de nationale gezondheidszorg aan te pakken. De strategie wordt uitgevoerd, maar de meeste maatregelen zijn nog niet van kracht. Er blijft ook sprake van inefficiënties bij de belastinginning en -administratie.

- (13) Het zwakke rendement van investeringen in de laatste jaren kan de groeivoorzichten op lange termijn van Slowakije schaden. Tussen 2008 en 2013 liepen de particuliere investeringen bijzonder sterk terug. Daarbij was 90 % van de daling van de totale investeringen ten gevolge van de afname van buitenlandse directe investeringen (BDI) aan niet-financiële vennootschappen toe te schrijven. In 2013 lagen de reële investeringen in kapitaalgoederen nog steeds ongeveer 13 % lager dan in 2008. Hoewel de overheidsinvesteringen veel minder krompen, heeft de daling toch nog aanzienlijke gevolgen, gelet op de grootschalige vervoersinfrastructuurprojecten die van wezenlijk belang zijn om het groeipotentieel van de centrale en oostelijke regio's van Slowakije te kunnen benutten. Zowel de belemmeringen van administratieve en regelgevende aard in verband met de planning van investeringen als het gebrek aan transparantie en de lange procedures voor het verkrijgen van bouwvergunningen en vergunningen voor grondgebruik, houden overheidsinvesteringen tegen. In vergelijking met naburige lidstaten bestaat in Slowakije een zeer hoog percentage van de totale overheidsinvesteringen uit EU-middelen. De absorptie van EU-middelen wordt voorts belemmerd door een zwak beheer van planningsprocedures en een slechte opzet en selectie van projecten en door het feit dat niet wordt voldaan aan de vereisten in verband met de milieueffectbeoordeling. Het gebruik van op maat gesneden specificaties bij openbare aanbestedingen beperkt de mededinging en heeft hoge eindprijzen tot gevolg. Een beter toezicht en grotere expertise binnen de overheidsdiensten die bij aanbestedingen zijn betrokken, kunnen deze problemen helpen oplossen. Vooral de te lage efficiëntie en kwaliteit van het openbaar bestuur en het justitieapparaat zijn nadelig voor het ondernemingsklimaat, en er is bijvoorbeeld nog niets gedaan aan de hervorming van het burgerlijk procesrecht en de ongelijke verdeling van de werklust bij rechtbanken.
- (14) In de context van het Europees semester heeft de Commissie een uitgebreide analyse van het economische beleid van Slowakije verricht. Deze analyse is gepubliceerd in het landenverslag 2015. Ook heeft de Commissie het stabiliteitsprogramma en het nationale hervormingsprogramma doorgelicht en onderzocht welk gevolg is gegeven aan de aanbevelingen die in eerdere jaren tot Slowakije zijn gericht. Daarbij heeft zij niet alleen gekeken naar de relevantie ervan voor een houdbaar budgettair en sociaaleconomisch beleid in Slowakije, maar is zij ook nagegaan of de EU-regels en -richtsnoeren in acht zijn genomen, gezien de noodzaak de algehele economische governance van de Unie te versterken door middel van een inbreng op EU-niveau in toekomstige nationale besluiten. Haar aanbevelingen in het kader van het Europees semester worden in de onderstaande aanbevelingen 1 tot en met 4 weergegeven.
- (15) In het licht van deze beoordeling heeft de Raad het stabiliteitsprogramma onderzocht en is hij van mening ⁽¹⁾ dat Slowakije aan het stabiliteits- en groepact voldoet.
- (16) In de context van het Europees semester heeft de Commissie tevens een analyse van het economische beleid van de eurozone als geheel verricht. Op basis van deze analyse heeft de Raad specifieke aanbevelingen gericht tot de lidstaten die de euro als munt hebben ⁽²⁾. Als land dat de euro als munt heeft, dient Slowakije er ook voor te zorgen dat aan die aanbevelingen volledig en tijdig uitvoering wordt gegeven,

BEVEELT AAN dat Slowakije in 2015 en 2016:

1. de gezondheidssector kosteneffectiever maakt, onder meer door een beter beheer van de ziekenhuiszorg en het versterken van de primaire gezondheidszorg, maatregelen neemt om meer belasting te innen.
2. extra maatregelen neemt om de werkloosheid op lange termijn aan te pakken door het verbeteren van activeringsmaatregelen en tweedekansonderwijs en het invoeren van hoogwaardige, op individuele behoeften afgestemde opleidingen. betere prikkels geeft om vrouwen aan het werk te houden of opnieuw aan het werk te krijgen, door het aanbod van kinderopvangfaciliteiten te verbeteren.
3. de opleiding van leerkrachten verbetert en het beroep aantrekkelijker maakt om de dalende leerresultaten tegen te gaan, de deelname van Roma-kinderen aan het regulier onderwijs en het hoogwaardig onderwijs voor jonge kinderen vergroot.

⁽¹⁾ Op grond van artikel 5, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1466/97.

⁽²⁾ PB C 272 van 18.8.2015, blz. 98.

4. de administratieve procedures voor het verkrijgen van vergunningen voor grondgebruik en bouwvergunningen verbetert en stroomlijnt om de investeringen in infrastructuur te bevorderen, de concurrentie bij openbare aanbestedingen vergroot en de toezichtmechanismen bij openbare aanbestedingen verbetert.

Gedaan te Brussel, 14 juli 2015.

Voor de Raad

De voorzitter

P. GRAMEGNA
